

Η ΠΕΡΙ ΜΥΣΤΡΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ

Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν Ἐταιρεία κατὰ μίμησιν, ὄντως ἐπιβεβλημένην, τῶν ξένων ἀρχαιολογικῶν ἰνστιτούτων, καθιέρωσε τὸ σύστημα τῶν δη.οσίων ἐπιστημινῶν ἀνακοινώσεων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῆς γενομένης ἀνασκαφὰς καὶ καθ' ὅλου πρὸς τὰ ἔργα τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐτησίως ἐπιχειροῦντα. Καθ' ὅρον δὲ προτεθειμέναν αἱ ἀνακοινώσεις αὗται ἀπευθύνονται ὅχι πρὸς τὸν λαὸν καὶ τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς ἐπιδόντας γινόμεναι ἐκάστοτε κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ μέθοδον, νέα πράγματα ἐμικνίζουσαι, ἢ καὶ τὰ τυχόν γνωστὰ κατὰ νέον τρόπον ἐρμηνεύουσαι, καὶ ὑπὴρξαν πάντοτε αἱ ἀνακοινώσεις αὗται κατὰ τὸ summa opus, ἀποδιδόμενων δὴλον ὅτι εἰς ἑκκτὸν τῶν οἰκείων καὶ χαρακτηριζομένης ἐκείτης πρὸς γαστρίδας κατὰ τὸ προσήκον. Οὕτω εἶχε τὴν ἐξαιρετικὴν τιμὴν ἡ Ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν Ἐταιρεία καὶ δι' ὀργάνωσιν ἀνακοινώσεων ἐξόχου ἀληθῶς σχηματικῇ, ἀποκαλυπτικῇ, ὡς τοῦ κ. Ἀρχαίτοπουλου περὶ τῶν γραπτῶν στήλων τῶν Παγκασῶν, τῶν κ.κ. Σωτηριάδου, Ν. ἀλ. Σκιά, Παπαδοσιλείου καὶ Ῥωμαίου, φιλοτιμῶς παραγγέλλων τὴν ἐρευναν τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρελθόντος. Μεταξὺ ὧν τῶν εὐγενῶν τούτων ἐπιχειρήσεων ἐξαιρεσιν ἀπετέλεσαν ἡ περυσινὴ καὶ ἡ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν γενομένη ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐταιρείᾳ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Ἀδαμαντίου, ὅστις ἐφάνη καὶ κατὰ τὰς δύο ταύτας περιστάσεις κατώτερος καὶ τῶν θεμάτων ὧν ἔψατο, καὶ τὸ βῆμα ἐξ ἄλλου—τὸ ὅποιον οἱ προμνημονευθέντες ἀρχαιολόγοι ἀληθῶς ἐτίμησαν—κυριολεκτικῶς ΕΒΕΒΗΛΩΣΕΝ ἄνευ τοῦ παρμικροῦ ἐρυθήματος. Καὶ πέρουσι μὲν τὴν ἀγυρταίαν καὶ κομπορρημοσύνην καὶ δίκην ἀναμνηστικῶν φλυαρίων, τὴν ὅποιαν ἐπέδειξεν ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἀνακοίνωσίν του ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐταιρείᾳ, ἐκκυττρίσκον δὲ ὄντως οἱ πρὸ ἡμῶν εὐδόκιμοι Βυζαντιολόγοι καὶ ἀγαπητοὶ συνάδελφοι κ. κ. Ζησίου καὶ Κωνσταντόπουλος, ἀποδείξαντες τρυφῶς καὶ ἀναντιλέκτως ὅτι ὁ Ἀδαμαντίου οὐδὲν ἀπολύτως κατ' αὐτὴν συνεισέφερεν εἰς τὴν Ἐπιστήμην, ὅτι μάλιστα κατεσύληψε ξένων γνώμας καὶ ιδέας, ὅτι παρουσίασεν ἄλλων ἔργα καὶ ἀνακαλύψεις ὡς ἰδικὰ του, ὅτι παρεγνώρισεν κτίσματα τῆς Τουρκοκρατίας χαρακτηρίσας ταῦτα ὡς βυζαντινὰ, ὅτι τέλος στερεῖται στοιχειωδῶν γνώσεων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης καὶ τῆς μεσοχρονίου Ἑλλάδος. Οὐδὲ ἐφάνη κατὰ τι καλύτερος ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν πρὸ ἡμερῶν γενομένην ἀνακοίνωσίν του ἐν τῇ

Ἀρχ. Ἐταιρείᾳ. Οὐδὲ ἠθέλομεν ἀπασχοληθῆ ἐν σχέσει πρὸς αὐτὴν—θεωροῦντες ταύτην κατωτέραν πάσης ἐπιστημονικῆς κρίσεως—ἀν δὲν ὑπεδεικνύετο εἰς ἡμᾶς ὡς ἐπιβεβλημένη ὑποχρέωσις τὸ ὅτι πρέπει ἐπὶ τέλους, ὅπως δὴ ποτε, νάκουσθῃ καὶ δημοσίᾳ ἡ γνώμη τῶν εἰδικῶς περὶ τὰ βυζαντινὰ πράγματα κατὰ μέθοδον καὶ ἐπιστήμην ἀσχολουμένων—νάκουσθῃ, ἐπαναλαμβάνω, ἡ γνώμη μας περὶ τῆς τελευταίας διαλέξεως τοῦ κ. Ἀδαμαντίου, τὴν ὁποῖαν τόσαι ἐπευφημίαι ἀνιδέου πλήθους, καὶ τόσα ἐξεζητημένα ἐγκώμια καὶ διθύραμβοι πομπολυγῶδεις πολυ-
 / α /

πραγμάτων βεπορτερίσκων κατέστησαν πολυθρύλλητον.
 Καὶ ἤδη ἐπὶ τὰ πράγματα. Ὁ Ἀδαμαντίου γενικῶς εἰπεῖν ἀνεμάσησε τὰ τῆς περυσινῆς διαλέξεώς του μόνον τὴν ὕψην τοῦ λόγου ἐνιαχοῦ ἀτίχνως μετα-
 / β /
 βαλὼν. Καὶ αἱ μὲν εἰδήσεις καὶ αἱ περιγραφαί, ὥς ἐξέθηκεν περὶ τῶν ναῶν τοῦ Μυστρᾶ εἶναι γνωστόταται καὶ τετριμμένα, περιεχόμεναι καὶ εἰς τὰ προχειρό-
 / τ /
 τερα ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά καὶ εἰς τοὺς βραχυτέρους Baedeker καὶ εἰς αὐτὸ τέλος τὸ Σπαρτιακὸν Ἡμερολόγιον ἐπαναλαμβάνονται κατ' ἔτος στερεοτύπως. Ἐπειτα τὰ περὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, ὅσα πομπῶδως ἀνεκοίνωσεν ὁ κ. Ἀδαμαντίου, εὐρίσκονται καὶ ἐν τὰ ἐγχειρίδια τῆς Ἱστορίας τῆς Βυζαντινῆς τέχνης· τὰ δὲ τυχὸν νεοφανῆ, τὰ φαινόμενα δῆλον ὅτι νέκ καὶ πρωτότυπα, ταῦτα παρέλαβεν ἐπιτηδεύειν ἐκ τοῦ ὑπὸ ἐκτύπωσιν τριτόμου σπου-
 / κ. /
 δαιοτάτου ἔργου τοῦ φίλου κ. Εὐγενίου Ἀντωνιάδου «Ἐκφρασις τῆς Ἀγίας Σο-
 / τ /
 φίας». Τὸ περὶ τῶν τόπων καὶ τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἀνηγέρθησαν τὰ διάφορα θρησκευτικὰ μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ καὶ τὰ τῆς παραβολῆς πρὸς τὰ μνημεῖα ἄλ-
 / κ. /
 λων τόπων, ἀρελέστατα καὶ ἄνευ τινος συστολῆς ΕΣΤΛΗΣΕΝ ὁ Ἀδαμαντίου ἐκ μιᾶς ὠραίας μονογραφίας τοῦ Enlart⁽¹⁾, ἐκ τοῦ περὶ τῆς μονῆς Δαφνίου ἔρ-
 / τ /
 γου τοῦ Millet⁽²⁾, ἐκ τῶν περὶ Μυστρᾶ ἐκθέσεων τοῦ ἰδίου⁽³⁾, ἐκ τῶν ἄρθρων τοῦ κ. Lucien Magne⁽⁴⁾, ἐκ τῶν ἐργασιῶν τοῦ κ. Λαμπάκη⁽⁵⁾ καὶ ἰδίως τοῦ κ. Ζησίου⁽⁶⁾. Ὅσα δὲ εἶπε περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐν Τραπεζοῦντι βυζαντινῶν ναῶν πρὸς τοὺς ἐν Μυστρᾶ, ἅπαντα ἐλήφθησαν κατὰ λέξιν πολλάκις ἐξ ἐτέρας πραγμα-
 / 1, 1, /

(1) Quelques monuments d'architecture gothique en Grèce. Ἐν τῇ Revue de l'art chrétien. Τόμ. VIII (1897), καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει.

(2) Le Monastère de Daphni. Ἐν Παρισίοις 1899.

(3) Bulletin de Corresp. Hellenique. Τόμ. XIX (1895) σ. 268 κ. ε'. Annuaire de l'École Pratique des Hautes Etudes. 1895 σ. 79 κ. ε'.

(4) Ἐν Gazette des beaux arts. Περίοδος Γ'. Τόμ. XVII (1897) σ. 135 κ. ε', 301 κ. ε'.

(5) Mémoires sur les antiquités chrétiennes de la Grèce. Ἐν Ἀθήναις 1902, σ. 17 κ. ε'.

(6) Σόμμιχτα. Ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 18 κ. ε'.

τείας τοῦ κ. Millet: Les monastères et les églises de Trébizonde⁽¹⁾.

Περὶ δὲ τῶν ἐν Μυστρᾷ ἱστορικῶν εἰκόνων οὐδὲν νέον προσέθηκεν ἀναμα-
σήσας καὶ ἐνιχχοῦ συγχύσας τὰ ὑπὸ Ζησίου⁽²⁾, Λαμπάκη⁽³⁾, καὶ Millet⁽⁴⁾
εἰρημένα. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν χρυσοδούλλων τοῦ Μυστρᾷ ἐξ ἐμπαθείας πε-
ρέλιπε νὰ μνημονεύσῃ τὰς περὶ αὐτῶν ἀνακοινώσεις τοῦ Λαμπάκη⁽⁵⁾, ὅστις εἶναι
ὁ πρῶτος ἀνακαλύψας ταῦτα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἰδικὰς μου ἐργασίας, ἐπὶ τῶν χρυ-
σοδούλλων αὐτῶν, ⁽⁶⁾ εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τὸν κ. Ἀδαμαντίου, διότι παρα-
σιωπήσας αὐτὰς ἀφῆκεν ἀμειλίτους νὰ ἐλθωσιν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Τὸ
δὲ φαινομενικῶς πρωτότυπον τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Ἀδαμαντίου περὶ τῆς ὀχυρώ-
σεως τοῦ Μυστρᾷ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ παλατίων τῶν δεσποτῶν τῆς Πελοποννήσου
ἔχουσι κυριολεκτικῶς ΛΕΗΛΑΤΗΘΗ ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ στρατῆρος Beyliḥ περὶ
τοῦ Βυζαντικοῦ οἰκήματος⁽⁷⁾, ἔργου περισπουδάζοντος πολλὰ ὀρεῖλοντ' εἰς τὰς ἐπι-
στημονικὰς συμβολὰς τοῦ κ. Millet. Ἐκ τοῦ ἔργου τούτου, ἐν ᾧ περιγράφονται
καὶ ἀπεικονίζονται τὰνάκτορα τῶν δεσποτῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ τινες βυζαν-
τικαὶ οἰκίαι τοῦ Μυστρᾷ, ΕΛΕΗΛΤΗΘΗΣΑΝ ὑπὸ Ἀδαμαντίου πάντα τὰ πρὸς
τὰ μνημεῖα ταῦτα σχετιζόμενα, τὰ περὶ τῶν βυζαντινῶν παλατίων, τῆς σχέσεως
αὐτῶν πρὸς τὰ ἐν Ἀσπυρᾷ τοῦ Διοκλητιανοῦ, τὸ Κρεμλῖνον τῆς Μόσχας, τὴν
Ἀλάμπραν τῆς Γρενάδης καὶ τὰνάκτορα τοῦ Πεκίνου. Τὰ δὲ περὶ τῶν ἱστορημένων
βυζαντινῶν παλατίων παρέλαβε σχεδὸν κατὰ λέξιν ἐκ τινος ἀρθροῦ περὶ τῆς «Κο-
σμικῆς τῶν Βυζαντινῶν γραφικῆς» τοῦ μακαρίτου Μανρωγιάννη, δημοσιευθέντος ἐν
τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι τοῦ 1893 σ. 21 κ. ε.

Ἐκ πάντων δὲ τῶν ἔργων τούτων καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς συστηματικῆς περὶ Μυ-
στρᾷ βιβλιογραφίας συνεπίλησεν ὁ δράστης τὴν πομπώδη ἀνακοίνωσίν του, κοῦφον
μὲν γενικῶς, ἐπιπόλαιον καὶ ἀσυνάτητον, διηθητικὴν δὲ ὑπὸ στοιχειωδῶν λαθῶν
περὶ τὴν γλῶσσαν, πλήρη ἀφυσικῶν μεταφορῶν, ψευδῶν ἐξάρσεων, καὶ ἐνόουσι-
α-

(1) Ἐν τῷ Bulletin de Corresp. Hellénique. Τόμ. XIX (1895) σ. 419 κ. ε.

(2) Σόμματα σ. 37 κ. ε., 39 κ. ε., 42.

(3) Mémoires sur les Kaitaites chrétiennes de la Grèce σ. 17.

(4) Inscriptions de Mistra. Ἐν Bul. de Corresp. Hel. Τόμ. XXIII. (1899) σ. 119, 124, 129, 132, 139.

(5) Ἰδιὰ Νέαν Ἐφημερίδα, 14 Μαρτίου 1896.

(6) Πρὸς Νέαν Βέη. τοῦ Μωζήθρα τὸ κάστρο. Ἐν Ἀθήναις 1904, σ. 3. Νέαν Βέη Διορθώσεις καὶ παρατηρήσεις εἰς ἀριστοτέριον τοῦ 1375 ἔτους πρὸς τὴν ἐν Μυστρᾷ μονὴν τῆς Παναγίας τοῦ Βροντοχίου σ. 2.

(7) L'habitation Byzantine. Recherches sur l'architecture civile des Byzantins et son influence en Europe. 1902—Supplément. Les anciennes maisons de Constantinople. 1903.

σμῶν ἀντικείων εἰς σοφικοὺς ἐριυνητάς καὶ προσκυῶν μόνον εἰς ἐκφύλους ἄνδρας
 καὶ ὑστερικῶν. Προκειμένου δὲ νὰ προσγματευθῇ περὶ Μυστρά, ἀληθοῦς
 μουσείου Τέχνης, κέντρου δὲ σπουδαιοτάτου τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν βίου, ἡδύναντο —
 εἰς τὴν ὁ ἀληθὴς ἐρευνητὴς καὶ ἐπιστήμων — κλειστά τὰ νῆα νὰ συνεισφέρῃ ἐν σχέ-
 σει πρὸς τὴν Ἱστορίαν, τὴν Τέχνην καὶ τὴν Ἐπιγραφικὴν — ἀλλ' ὁ ψευδεπιστή-
 μων συμπιληματίας καὶ περ ἀναλώματι τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπι-
 ραφῆς ἐπὶ μακρὸν μετὰ πάσης ἀνέσεως συντηρηθεὶς ἐν Μυστρᾷ, οὐδὲν τὸ νέον κα-
 τώρθωσε νὰ συνεισφέρῃ περὶ αὐτοῦ παρὰ τὰς ἀηδεῖς διακηρύξεις του, καὶ τὸν
 ὑπέροχον εὐτελεῖ θόρυβον, ὃν προσκαλεῖ ἐν ταῖς ἡμερίσιν περὶ τὸ ὄνομα του. Καὶ
 οὐχὶ μόνον ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ διαλέξει, ἀλλ' οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ προ-
 τεῖν τι νέον ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ. Βεβαίως δὲ εὐδίκως ἐπὶ ὑποβάλλομαι προθύμως
 εἰς ὅτι ὁ ἴδιος θέλει ὁρίσῃ ἂν κατορθώσῃ νὰ ὑποδείξῃ τι ΝΕΟΝ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟ-
 ΤΥΠΟΝ ΥΠ' Αὐτοῦ ΚΗΦΕΦΡΑΣΜΕΝΟΝ, Εἴπω καὶ ΜΙΚΡΟΝ, ΕΝ Τῷ
 ΑΝΑΠΕΠΤΑΜΕΝῳ ΠΕΔΙῳ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ. Τὸ δὲ χεῖρι-
 στον ὅτι οὐδὲ εἰς τὸ μέλλον παρέχῃ ἐλπίδας ὅτι δύναται νὰ παραγάγῃ τὴν νέον,
 διότι καὶ τὴν μέθοδον τῆς πρωτοτύπου ἐργασίας ἀγνοεῖ τελείως καὶ πρὸς τὴν
 ἐρευνᾶν εἶναι ἀνεπιτήδευτος. Μὴ ἔχων δὲ τὸ ψυχικὸν ἐκεῖνο σθένος, ὅπερ ἡ μελέτη
 καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀναδιδρασίς ἀπαιτεῖ, δὲν ἀρκεῖται νὰ σιωπῇ ἐν περὶ τῆς
 ἀλλὰ δίκην κολοῦ ἐπιτελῇ μετὰ ἑνὸς περὶ, οὐδὲν δὲ ἄλλ' ἐπὶ ἐπιτηδείως τὰ
 ἐπιστημονικὰ πορίσματα καὶ τὰς πολυμόχθους ἐρεῦνας τῶν ἄλλων. Οὐδὲ δύναται
 τις νὰ μὲ κακίῃ διὰ κακίαν τυχὸν χρῆσιν λέξεων, διότι ΣΥΛΛΗΨΙΣ αὐτόχρημα
 καὶ ΑΓΥΡΤΕΙΑ εἶναι τὴν νὰ ἰδιοποιῇται τίς κατὰ σύστημα τὰ ὑπ' ἄλλων, ἀλη-
 θῶν ἐπιστημῶν, μετὰ μόχθου περισσοῦ καὶ διὰ χρόνου πολλοῦ ἐξευρημένα νὰ
 μὴν ἀναφέρῃ ὅπως δι' ὅλου αὐτοῦ καὶ νὰ ἔχῃ ἐπὶ πᾶσι τὸ ὄφελος νὰ ἐμφανίζε-
 ται ὡς ἀνακοινῶν ἄλλων πορίσματα τῆς ἰδίας αὐτοῦ παρατηρήσεως καὶ μελέτης.
 Καὶ ταῦτα πάντα οὐχὶ ἀπαξ καὶ δις ἄλλ' ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ὑποθέτων ὅτι δυσκο-
 λως δύναται νὰ εὐρεθῶν ἐπικριτὴς του καὶ ὅτι ἂν εὐρεθῶν δὲν θὰ ἔχῃαι τὰ
 ὄργανα τῶν ἐλέγχων πρόχειρα καὶ ὅτι ἂν τὰ ἐπιτύχῃ δὲν θὰ γίνωσιν ἀκούσι-
 οί ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τὸν ὅποιον ἐγείρουσι τινὲς κηκοζήλως ἐνδιαφερόμενοι, περὶ τὸ
 ὄνομα τοῦ βασιλοσπουδαίου ψευδοβυζαντιολόγου.

Ταύτην ἡ ἀνακοίνωσις, ΚΑΤΩΤΕΡΑ, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶπομεν, ΠΑΣΗΣ
 ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ. Ἐν τοσοῦτῳ ἂν ἐν τῇ αἰθούρῃ τῆς Ἀρχ. Ἱ.ταί
 ρείας συνειλεγμένα πλήθη, ἀποτελούμενα κατὰ τὰ 9/10 ἐξ ἀνθρώπων ἀνιδέων,
 ἐξ ἀνθρώπων μακτιστογόνων συχνάζοντων εἰς πᾶσαν κοσμικὴν συνάθροισιν,
 εἴτε διδάξεις, εἴτε πανήγυρι, εἴτε κηδεῖα εἶναι αὕτη, ἐκ κυρίων ἐπιδεικνυομέ-
 νων τὰς νεοτεύκτους αἰτῶν ἀμύσεις καὶ τὰ ὠραία αὐτῶν χρώματα, ἐξ ἀνθρώπων
 συμμεικτῶν ἀσχετῶν πρὸς τὰ γράμματα, τοὺς ὁποίους κατόπιν πολυμέρου ἀγῶ-

νος συνήγαγεν ἐκεῖ ἡ ματαιοδοξία — πάντα ταῦτα τάνιδεα λέγω πλήθη ἀπεθαύμασαν ἐπευφημοῦντα τὸν συμπαῖθ' καὶ ἐμβριθὴ (κατὰ τὸ λέγειν ἐφημερίδων τινῶν) διψιτήμονα. Τὸ πρᾶγμα εὐκόλως ἐρμηνεύεται, ὡς ἐξηγοῦνται ἐξ ἄλλου καὶ οἱ διθύραμβοι πρὸς τὸν Ἀδαμαντίου καὶ τὴν διχλεξίν του τῶν διαφόρων ἐφημερίδων διότι αὐτό, ὁ δράστης τῆς ἀνακοινώσεως ἡκούσθη — ὑφ' ἡμῶν καὶ ἄλλων πολλῶν συγχρόνως — αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπαγορεύων εἰς κύκλους νεαρῶν δημοσιογράφων τὰ κατὰ τὴν σπουδαιοτάτην, λίαν ἐνδιαφέρουσαν, πρωτοτυποτάτην, ἐπιστημονικωτάτην, κλ. ἀνακοινώσιν του, ὧσθ' ἡ μετὰ ταῦτα περ/ερχόμενος τὰ γραφεῖα τῶν διαφόρων ἐφημερίδων καὶ τοὺς προθαλάμους τῶν διαφόρων δημοσιογράφων, ἵνα δώσῃ πρὸς δημοσίευσιν ἄρθρα ἐπικριτικὰ τῆς ἱεροσυλικῆς ἀνακοινώσεως του, οὕτω — κατὰ τὸ ἔθος τοῦ ἄλλως τε/γενόμενος Ὁμηρος αὐτὸς ἐαυτοῦ καὶ ἐξευτελίζων ἄλλατε/χρηματικὰ τὸ ἀξίωμα ὑπερ ὡς μὴ ὦζελε διὰ ρηιοῦς καὶ γνωστοποιήτους λόγους κατέχει.

Ἄλλ' ἂν ὑπάρχῃ πλήθος ἀσυνειδήτως χειροκροτοῦν καὶ ἀνόμως ἐπευφημοῦν, ὑπάρχει καὶ ὁ ὄμιλος ἐκείνος τῶν εὐαρίθμων εἰδικῶν, ὁ ἐν συνειδήσει περκαλουθῶν τὴν ἐπιστημονικὴν κίνησιν καὶ σταθμίζων δεόντως καὶ εἰλικρινῶς τὰ κατ' αὐτήν. Οὕτω πάντες οἱ παρ' ἡμῶν Ἕλληνες καὶ ξένοι ἀρχαιολόγοι, εἴτε περὶ τὰ κλασσικά, εἴτε περὶ τὰ βυζαντινὰ ἀσχολούμενοι, ἢ καθ' ὅλου δὲν παρέστησαν κατὰ τὴν ἀνακοινώσιν τοῦ κ. Ἀδαμαντίου/ἀποδοκιμάζοντες οὕτω τὴν κακὴν πῖστον καὶ κακὴν τύχην ἀδιόρθωτον πολιτείας του, ἢ ἀπῆλθον ἐξ αὐτῆς κατηγνηκτῆμενοι πρὶν εἶτι τελειώσῃ. Τινες δὲ τῶν ἐφόρων ἀρχαιοτήτων, οἵτινες ἐμελλόν καθ' ὠρισμένον πρόγραμμα νὰ κάμωσιν ἀνακοινώσεις ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐταιρείᾳ ἐδήλωσαν ἀπροκλύπτως ὅτι ἀδυνατοῦσι νὰ πράξωσι τοῦτο θεωροῦντες τὸ βῆμα τελείως βεβηλωμένον διὰ τῆς ἱεροσυλικῆς διχλεξίως τοῦ Ἀδαμαντίου. Τοιαύτη δὲ ἀποδοκιμασία εὐχρηθῶμεν ὅτι θὰ εἶναι διδακτικὴ εἰς πάντα, ὅ/τις τοχὸν ἐπιδιώ/κῃ τὴν ἀσέμνον ἐφημερίαν δόξαν τῶν ἐφημερίδων καὶ τοῦ χύδην ὄχλου ἀκολοθεῖν εἰς βάρος τῶν Ἰδεῶν καὶ τῆς Ἐπιστήμης/παύρων ἡμᾶς ἀφο/μὴν εἰς τοὺς ξένους νὰ κατηγορώ/μεν ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ὡς ἐστερημένους ἐπιστημονικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἦν Ἀθήναις 13 II 1909.

Δρ ΝΙΚΟΣ ΒΕΗΣ

P. F. Τάλαιναί βυζαντιναὶ ἀρχαιοτήτες !!! Εἶχον ἤδη γραφῇ τὸν ὡς ἔστω, ὅτι ἀσφαλῶς ἐμάθεμεν ὅτι διακεκριμένος ξένος βυζαντινολόγος ἀνηνέχθη πρὸς τὸ Ἰνστιτούτον παραστήσας τὰς ἐν Μυστρᾷ ἀναστηλώσεις καὶ συντηρήσεις τῶν μνημείων ὡς ΑΓΘΑΙΡΕΤΟΙΣ καὶ ΑΝΤΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΙ ΠΑΡΟΝ.

Δρ Ν. Β.